

Шочмо эл, порылык да чын верч!

БУДЬ ГОТОВ /

35-ше (3735) №,
2025 ий 5 сентябрь,
кугарня

0+

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Шуко профилан
лицей-интернатыште
Шинчымаш кече годым.

Школ – кокымшо сурт

Тений республик мучко йынгыр йук 246 школышто йонген. 85 тужем утла тунемше парт коклашке шинчын. Тышеч 7 тужем утла йоча шинчымаш туняшке икымше ошкылым ыштен. «Всё лучшее детям» федерал проектын «Молодёжь и дети» нацпроектше почеш тений Марий Элыште индеш школым уэмден олмыктеныт. Нунын коклаште – Руэм посёлкысо Шуко профилан лицей-интернат. Вашталтышлан, уэмдымашлан

йывыргыше йоча-влак деке Шинчымаш пайремыш Марий Эл Республикым Вуйлатыше Юрий Зайцев миен.

– Тұрыс олмыктымo деч вара школыш пörтылаш поснак куанле, шонем. Икшыве-влак келге шинчымашым налышт манын, ятыр йöным ыштыме. Лицейыште тунемше-шамыч физике, химий предметла дене сай лектышым ончыктат, ЕГЭ-ште кўкиö баллым погат, конкурслаште, олимпи-

адылаште чўккыдын ойыртемаптыт. Ончыкыжым республикнан вузлашкыже тунемаш пурат да сай профессийым ойырен налыт манын ўшанена, – ойлен Юрий Викторович.

Школ йоча-шамычлан кокымшо сурт гаяк. Тушто ўдыр-рвезе-влак ятыр жапым эртарат. Садлан тудым арун кучыман, улшо арверым перегыман.

Оля МАЙКОВА.
Фото-влакым лицей-интернатын архивше гыч налме.

«Паллада» – Япон теңызыште

Козьмодемьянск олесе «Паллада» парус клуб гыч ныл рвезе (снимкыште) ийме практике гыч пörтылын. Ты клубын выпускникше, Волгатеһын студентше Сергей Махнёвын вуйлатымыж почеш нуно Япон теңызыште тылзе утла түрлө сомыллан тунемыныт.

Рвезе-влак чыла заданийым сайын шуктеныт, зачетым «визы-танлан» кученыт. Нуно эн кугу сенымашыштан бом-брам-рейыш кўзымыштым шотлат. Фокмачтын кўкшытшö – 49,5 метр.

Эше ты поход историйыш пурен: совет салтак-шамычын Корейым утарымыштан 80 ий темме кечын россияысе парусник Чхонджин портыш икымше гана ийын толын. Ты кечын парусникыш Россияын консулжо, тыгак КНДР-ын еңже-влак унала пуреныт.

Юнго-шамыч мөнгө куаныше, у шонымашан, у шинчаончалтышан, пенгыде капкылан пörтылыныт. Нуным у тунемме ий вучен.

*Христина АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.
Фотом клубын архивше гыч налме.*

Россияысе увер

«БумБатл» всероссийский экологий акций умбакыже шуйна. Ынде тошто кагазым, картоным идалык мучко погаш лиеш. Иктешлымашым 2026 ий мартыште ыштат.

6 ияш деч кугурак кумылан кажне ең «Гид по Малой Родине» всероссийский краеведений конкурсыш ушнен кертеш. Фото ден видеом
26 октябрь марте колтыман.
Тўрыс увер — mk.rgo.ru сайтыште.

Ўдыр-рвезе-влак, «Ну, погоди!» мультсериалын у тургымжылан плакатым сўретлыза. Паша сандалык дене кылдалтше лийшаш. Сўретым
25 сентябрь марте
souzmultcontest@yandex.ru
адрес дене электрон почтыш колтыза.

Поро кумыл шергакан

Морко район Кугу Кожлаял корнымбалне верланен. Сандене ялыште илыш шолеш. Йоча-влакат чолгалыкышт дене ойыртемалтын кушкыт. Ялыште тўвыра пörт уке гынат, ны йочан, ны кугыенгын кумылыштым огына волто. Ял покшелне верланыше ондакысе кевытын оралтыж дене пайдаланена. Туштак идалык мучко шуко мероприятийым эртарена. Воктеныжак сценым келыштаренна. Тыглай кечынат икшыве-влак тушко погынат. У тунемме ий тўналме деч ончыч йоча-шамычлан пайремым

эртаренна (снимкыште). Тўналтыште нуным ялын да ончыско Кугу Кожлаял школын историйышт дене палдаренна. Икымше классышке кайыше Кристина Константинова ден Даниил Эргубаевым саламленна. Ача-ава, пошкудо-влак погынышо йоча-шамычым шере сий дене сийленыт. Вара мурсем почеш чыланат тавалтеныт. Мучашлан ўдыр-рвезе-влак совым рўж кырен тауштенныт.

*Альберт БАГАЕВ,
Кугу Кожлаялын старостыжо.
Авторын фотожо.*

Марий Элысе увер

Т.Евсеев лўмеш
Калыкле тоштерыште
«Первозданная Россия» ончер почылтын. Тушто пүртўсын моторлыкшым, ойыртемжым войзышо фотограф-влакын пашаштым ужаш лиеш.

Йошкар-Оласе
Политехнический лицей-интернат Россияысе 500 эн сай школ радамыш логалын. Шуко выпускник вўдышö кўшыл тунемме тōнежлашке пурмылан көра тыгай сенымашым сулен.

Йошкар-Олаште
Калык-влакын келшымаш пörтыштышт «Народы России. Большая семья – общая история» ончер проект почылтын. Тушто түрлө калыкын йўлаж да тўвыраж дене палыме лийын кертыда. Ончер
30 ноябрь марте шуйна.

«Чумбылатын озаже – кочам»

Тыге кугешнен ойла Йошкар-Олаште илыше Павел Антропов да Марий паркышке кажне гана йывыртен вашка. Тушто эр-кас калык ятыр. Икте-весым шукертсек ужын мутланыдыме-влак ты канyme верыште вашлийыт, ўдыр-рвезе-шамыч марий сўретан лўнгалтышыште выче-выче мутланен шинчат, изиракышт йочалан келыштарыме кумдыкышто шер теммеш модыт. Икманаш, кажныже шкалан келшыше верым муэш. А Павел Антропов пу скульптур-влак деке куржеш. Вет иктыжым кочаже, Шернур район Ондроп починга гыч Владимир Михайлович Антропов, пўчкеден. Да эше могайым?! Эн моторым, ойыртемалтшым, «Марий калыкын легендыже-влак» фестивалыште икымше верыш лекше Чумбылатым.

– Эргымлан кочаже – сай йолташ, ўшанле эжертшы да талешке. Тудым пеш йората. Икте-весе коклаштышт кыл пенгыде, чыла вере пырля коштыт. Поснак мастерскойышто жапым кумылын эрта-рат. Вет тушто пугомыла гыч тўрлў янлык, патыр-влак «шоочыт». Павел лишыл еҗже нерген йолташыже-шамычланат кугешнен каласкала, – ойла рвезын аваже Анна Владимировна.

Павел – коча-кочаже да аваҗ дене пырля.

Яра жапым рвезе ялыште, Шернур район Ондроп почингаште, эртар. Пўртўсын по-янлыкшым шекланен, тудын вийжым шижын кушкеш. Аваҗ дене пырля тўрлў саскалан олыкыш лектыт, кундемнан сўрал вержым шымлат.

Оля МАЙКОВА.
Иван Речкинын фотожо.

Вўдшў молан шемалге?

Тений еш дене Сочи олаште каленна. Мыланем Шем тенгызыште йўштылаш моткоч келшен (снимкыште). Тудын нерген кумданрак пален налаш тыршенам. Шукерте ожно теныз олмышто ер лийын. Грек-влак тудым «негостеприимный» маныныт. Шымлызе-шамычын ойышт почеш, ты лўм вўдын сероводородлан кўра шемалге тўсан улмыж дене кылдалтын. Кызыт Шем теныз шуко еҗын кумылжым савыра. Мыйымат куандарен.

Павел УХОВ.
Йошкар-Ола, 80-ше номеран
«Ўжара» йочасад.
Фотом еш архив гыч налме.

Сўретче лийнем

Мый тений икымше классыш тунемаш каснам. Шинчымаш пай-ремым Э.Сапаев лўмеш Марий кугыжаныш опер да балет академический театрыште эртареныт. Тушто моткоч сылне концертым ончыктеныт. Мыланем куштышо-влак келшеныт. Мыят сценыште шкем нунын гаяк устан, лывыргын кучаш тунемнем. Тале сўретче лийнем.

Володя МАРКИН.
Йошкар-Ола, Национальный сымык-
тыш гимназий.
Снимкыште: Володя – аваҗе
Э.В.Куклина дене пырля.
Фотом еш архив гыч налме.

Вашлий, школем!

Школышто ме эн ондак лудаш, возаш, шотлаш тунемына. Оҗай науко-влакым, предметлам шымлен, тўрлў темым лончылен, шуко ум пален налына. Кажныже кўлешан. 7-ше классыште геометрий, физике урокла ешаралтыныт ыле гын, тений – химий. Тиде предмет неле манын колынам, но сайын тунемат гын, чыла умылет. Ты урокышто, мутлан, олман молан йошкарге, вўдын молан яндар улмыштым, кўртнын могай амаллан кўра рўданмыжым, молымат пален налаш, оҗай экспериментым ышташ лиеш.

Школышто тыгак тўрлў могырым шуаралташ йўн уло. Мый спорт дене пенгыде кылым кучем. Тренировкым, йолташ-влак дене вашлиймашым чон вургыж вучем. Вашлий, школем!

Алина СУББОТИНА.
2-шо номеран Марко школ.

Йомшо ялыште – пайрем

Айдемын веле огыл, ялынат ўмыржō кўчык лийын кертеш. Йомшо Кельмаксола починган пайремже сўрем тылзын 19-ше кечынже эртаралтын. Тушко изижат-кугужат кумылын толыныт. Ожно чодыра коклаште верланыше ялыште илыш шолын гын, кызыт сурт-влак шўлыкан-ше шинчат, идалыкын кажне пагытыштыже озаштым вучат. Ял 2008 ийыштак пытен. Шукынжо пошкудо ялыш илаш кусненыт.

Верысе калык шуко уста, чолга ег дене кугешна. Нунын кокла гыч иктыже – Николай Валерьевич Халтурин. Тудын 24 медалье уло, марий патыр, талешке манам гынат, йонгылыш ом лий.

Пайрем кечын Кельмаксола почингаште гармонь йўк погынышо-влакым мурыктен-куштыктен. Ял нерген шуко шарнымаш, поро шомак йонгеныт. Починга пытен гынат, тудо калык ушышто курымла дене илаш тўналеш.

Юлия ЯГОДАРОВА.
Советский, Кельмаксола.

Сылне вершōр

Мый Лопсолоаште илем. Тудо чодыра воктене верланен. Ялна гыч пошкудо илемла марте ныл лопка корно шуйна. Лопсоло покшелне пўя уло. Кенежым тушто лудо ден комбо-шамыч ийын коштыт. Телым пўя сер йоча-влакым иквереш чумыра. Кум урем ушнымаште Кугу Ачамланде сарыште вуйым пыштыше-влаклан чапкўм шогалтыме. Ончылныжо ош куэ-влак кушкыт. Мый ялемым моткоч йōратем.

Александр ПАУТКИН.
Куженер район.

Поян Топкавлак кундем

Куженер район Топкавлак села гыч ончычсо туныктышо, пионер вожатый, краевед Ю.Г.Светлаковам шагал огыл ег пала. Меат специальный сарзе операци-йыште кредалше салтак-влаклан йоча-шамыч дене полшымышт нерген возенна ыле. Юлия Геннадьевна вуйлатыме «Новые звёздочки» ушемеш коштыш удыр-рвезе-шамыч (сникишты) ятыр краеведений материалым тўшкан погат.

Вес кундемим шымлыме деч ончыч эн ондак шочмо вершōрым, тудын историйжым палыман. Тиде ой йоча-шамычын ушышкышт шукертак шынен.

– *Кумда элна – Россий. Тудо шуко тўрлō калык илымылан кōра вияҗеш да тўзлана. Ме шочмо районна, ялна верч тыршена, нунын историйыштым ике возена,* – ойла Юлия Геннадьевна.

Ўдыр-рвезе-влак шочмо ялышкышт веле огыл, пошкудышкат вашкат. Унур ялын историйже дене палыме лийыныт, верысе купельым, памашым, турист-шамычлан келыштарыме пōртым, кочмо верым ужыныт. Сарыште лийше ег-влак нерген пален налыныт. Кугорнымбал ялыш миен коштмыштат эрелан шарналт кодын. Тушто сортоиспытательный участок 1937 ий гычак пашам ышта. Йоча-влак шурным, шукияш кушкылым, паренгым ончен куштымо нерген йодыштыныт. Йомшо ялыштат уна лийыныт. Торавлак ялын историйжым ончылгоч шымлен, ял пайремыш погынышо-влаклан

каласкаленыт. 1964 ийысе «Один день семилетки в колхозе имени Свердлова» альбомым тўшкан ончен. Эше Чашкаялыште моткоч келшен. Тушто йоча-влаклан экскурсийым отставкашты улшо милицийын подполковникше В.В.Мокеев эртарен. Кок памашым ончыктен. Иктыжым Кугу Ачамланде сарын ветеранже Е.С.Петухов кўнчен. Шуным кōргынчын, тўрлō арверым ненчен. Кокымшо памаш – чимарий йўлам кучен илыше-шамычын. Мокеевмытын суртыштышт XX курымысо окса, шке ыштыме кōгōн, пуда, пагор, вуйволакым ышташ келыштарыме товар, молат аралалтыт. Тыгак Валерий Васильевич йоча-влакым тўрлō модыш дене модыктен, онгай мастер-класс-шамычым эртарен.

– *Ме йоча-влак дене экскурсий дене ончаш веле огыл, тыгак кўлешан материалым погаиш коштына. Мутлан, Топкавлак ял шотан илемыш пурышо ялла гыч Теңыз флотышто лийше моряк-влакым кычалына. Тыгай еҗже латкудыт улмаш. Эше тоштерлашке кошташ кумылан улына. Икымше марий академик В.П.Мосолов лўмеш тоштерыште сар годсо арверым, шочмо кундемнан уста сўретчыже-влакын пашаштым онченна. Шымлышаш материал, эскерышаш вер шуко уло. Тек йоча-влак шочмо кундемашты дене кугешнат,* – ойла Юлия Геннадьевна.

Христина АЛЕКСАНДРОВА.
Фотом еш архив гыч налме.

Энгекумат ыштен кертеш

Спортын пайдаже нерген чўчкыдын ойлат да вазат: капкылым пенгыдемда, иммунитетым виянда, көргө ўзгарын пашажым сасмда, молат. Чын, но южо энган энгекым ыштен кертеш. Тидын да моло нерген Марий Эл Республикысе врачбно-физкультурный диспансерын спорт медицине да эмлыше физкультур врачше А.Г.Яковлева (снимкыште) дене мутланышна.

– Ася Геннадьевна, көлан спорт дене кылым кучыман огыл?

– Спорт школыш йочам колташ педиатр деч тазалык да физкультур группым ончыктыман справке күлеш. Икшывын тазалыкше I але

II группан гын, тудым вигак налыт. Кумшо группан гын, спорт врач деч справке күлеш. Ўдыр-рвезешамычын острый але хронический манме черышт виянчеш, операций деч вара улыт, иктаж-мошт эмганен гын, тұрыснэк пареммешкышт, спорт дене кылым кучыман огыл.

– Те тагасымашлаште чўчкыдын лийыда. Спортын могай видше дене тагасыме годым йоча-влак кидым, йолым, молымат эмгатат але пудыртат?

– Кидым але йолым сусыртымо, вуйвем сургалтме годым полышым пуаш логалеш. Тыгеже шукуж годым тагасымаш-влак сайын, кугу эмганымаш деч посна эртат, молан манаш гын спортсмен-шамыч капкылыштым эре шуарат, тазалыкыштым тергаш врач дек чўчкыдын коштыт. Спорт дене шукерте огыл кылым кучаш тұналше-влаклан шўлашышт неле лиеш, шўмышт чот кыра. Тыгай годым шўлымө гимнастикым эртарем. Ончыкыжым кузе шўлаш күлмө нерген умылтарем.

– Спортын могай видше эн «лўд-машанлан» шотлалтеш?

Физкультура

– Ты шотышто кажне снын – шке шонымашыже. Мемнан республикыште боксым, панкратионим, ММА-м, всестилевой каратэм пурташ лиеш. Мутлан, тыгак футболышто писын куржталмылан, керылтмылан көра кидыштым, йолыштым, вуйыштым сусыртат. Хоккейым ончалаш гын, тудат «лўдыкшө». Писын мунчалтмылан, тұрлө приёмым виян ыштымылан, ий яклака улмылан көра тыгак эмганаш лиеш. Тазалык шотышто нелылык ынже лек манын, капкылым кажне кечын пенгыдемдыман, теориймат сайын палыман, спорт арверымат тергыман.

Христина ТОКПУЛАНОВА мутланен.
Фотом вш архив гыч налме.

Чулымлыкым терга

Баскетбол моткоч пўсө да шонаш таратыше модышлан шотлалтеш. Тудын изирак шолыжо уло – стритбол. Стритбол дене модшо команде вич енан огыл, а кумытан. Эше ик кугу ойыртем палдырна: модыш уремыште эртаралтеш да площадкыште ик онто веле. Тидлан көра модшо-влаклан эшеат чулым лийман да мечым чын кышкен моштыман.

Российыште пытаргыш ийлаште стритбол писын виянчеш. Тўрлө турнир йоча ден кугырак-влаклан вийыштым тергаш йоным пуа. Иктыже – «Оран-

жевый мяч». Ты турнир 2004 ий годсек эртаралтеш. Уремысе баскетбол фестиваль кышкарыште ты тагасымаш 6 сентябрьыште Йошкар-Олаште лиеш. Тушко Марий Эл Республикысе эн чулым да тале команде-влак ушнат. Теве Йошкар-Оласе 26-шо номеран лицейысе ўдыр-влак (снимкыште) ты турнирлан кыртмен ямдылалтыт. Шукерте огыл нуно шке ийготан йоча-шамыч коклаште стритбол дене Марий Элдын чемпионжо лўмым сулен налыныт.

Катя СЕРГЕЕВА.
Фотом лицейын архивше гыч налме.

Палаш онай

20 сентябрьыште «Национальный кросс» всероссийский тагасымаш эртаралтеш. Куржталмашке ушнаш шонышо-влаклан «Госуслуги» порталыште йодмашым ончылгоч пуыман.

• Российыште ты тагасымаш ик эн кугу спорт мероприятийлан шотлалтеш.

• Кросс 2004 ийыште тұналтышым налын.

• Кажне ийын тагасымашке миллион утла ен ушна.

• Спортсменын ийготшым шотыш налын, куржталме кужыт ик километр гыч 12 километр марте шуйна.

• Англичан йылме гыч «кросс» шомак тұрлө чаракан корно манын кусаралтеш. Тыге гынат, тагасымаш стадионышто але корнымбалне эртаралтеш.

Ўшанле Дэзи

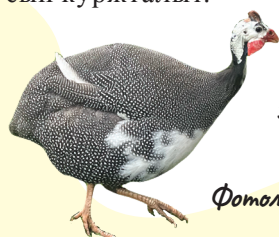
Кўчык пылышан ола пинеге-мын лўмжō – Дэзи (снимкыште). Опталта гын, тудын йонгыдо йўкшō ялна мучко шергылтеш. Изи гынат, вес пий-влаклан сурт воктеке лишемаш чаракым ышта. Мотор, поро, ўшанле йолташемый моткоч йōратем.

Матвей МАКСИМОВ.
Волжский, Пōтзял.
Фотом еш архив гыч налме.

Оңай кайык

Коча-ковам дене ялыште пеш оңай чыве-влак, цесарке-шамыч, илат. Нунын вуйышт изи, капышт таза. А йўкы-ы-ышт! Сылне да йонгыдо. Чылан иканаште муралтат гын, колыштын куанет. Чонештылмыштым ты марте шекланен омыл ыле, но пеш пийсын куржталыт.

Милена МАЙКОВА.
Йошкар-Ола,
53-шо номеран
«Изи патыр»
йочасада.
Фотом еш архив гыч налме.

Ковамын казаже

Ялыште ковамын казаже уло. Тудым Белка манын лўмденна. Каза моткочак шыма, мут колыштшо. Чыла умыла, мыланем – йолташ. Ялышке миёмат, вигак туддеке лектам. Белкам ниялтем, порын саламлалтам. Шижам, суртвольыкат мыйым вуча. Белка ава лийын, изи пачаже уло. Ынде мый пачаж дене модам (снимкыште). Тудо мемнам куанен онча.

Юля ВОРОНЦОВА.
Йошкар-Ола,
80-ше номеран «Ўжара» йочасада.
Фотом еш архив гыч налме.

Альфа – футболист

Ялысе кажне гаяк суртышто пий ден пырысым ашнат. Вет нуно айдемын йолташыже веле огыл, а сай полышкалыше улыт. Пий – орол, пырыс – коля да вес изи янлык деч аралыше. Теве Морко район Кожлаерыште илыше Фёдоровмыт ешыште куд пырыс ден ик пийым ашнат. Сурт янлык ятырын улмылан икшыве-влак Стефания, Дарья ден Алексей моткоч йывыргеныт.

– Пырыс-шамычлан лўмым шўжарем да шольым дене пырля пуэнна. Ляля, Черныш, Туча, Барбоскин манын лўмденна. А тул тўсан кок пырысыгым Пчёлка-влак манына, – ойла Стефания.

Альфа пийым Фёдоровмыт приют гыч налыныт.

– Пийнан ончычсо илышыжым раш огына пале гынат, приютысо пашаен-шамыч мыланна тудын нерген ик оңайым каласеныт. Ончыч Альфа футбол дене модмо пасу воктеке кудалышташ йōратен. Ик таңасымаш кечын пасушко кудал лектын да мечым поктылын, пуйто еш-влак дене пырля футболла модын. Тунам тудлан медальым пуэныт. Ты наградым ме аралена. Альфа кызытат йоча-влак дене мече дене куанен модеш, – ойла озавате Анна Владимировна.

Оля МАЙКОВА.

Ласкалыкым пōлеклат

Мый тўрлō колым ашнем (снимкыште). Нуно кугу аквариумышто илат. «Суртыштым» кў да тўрлō мотор кушкыл дене сōрастарыме. Тушто вўдым чўчкыдын вашталтыман. Ты сомылым ачам ден пырля шуктена.

Кол-влак тўрлō улыт. Икте-весе деч тўжвал тўсышт, койышышт дене ойыртемалтыт. Эскераш моткоч оңай. Нуно кумылым нōлтат да чоным лыпландарат. Мыланем кужу орышан, шем тўсан, ош пыдыр-пыдыр тамган изи шийгол поснак келша.

Тамерлан АХМАДУЛЛИН.
Йошкар-Ола, 31-ше номеран школ.
Фотом еш архив гыч налме.

Пайдале пакчасаска

Витамин-влак тазалыкым пенгыдемдаш полшат. Тиде ой дене чылан келшат, шонем. А кушто нуно «илат»? Тиде йодышым рашемдаш манын, Йошкар-Оласе 80-ше номеран «Ўжара» йоча-садыш коштшо ўдыр-рвезе-влак (снимкыште) дене шымлыме пашам эртаренна. Түрлө пакчасаскам ончен куштенна, нунын

нерген ятыр уверым кычалынна. Тыге шинчымашнам пойдаренна. Теве кешыр шинчалан пайдале улмаш, а шоган – черланыме годым сай эм. Садлан чылажымат кочман.

Йоча-шамыч, витамин-влак эше кушто «илат»?

Надя ГОДУНОВА.
Авторын фотожо.

•Калык пале•

- Шыжым кават ўлыкө вола.
- Шўлым уржа деч ончыч огыт түред.
- Шына изин пурлеш да садыгак корштара.

ИДЫМ		СЕНТЯБРЬ	
6 шм	16:00	МИКУЛАН – ПРЕЗЕ, ЯКУЛАН – ЎДЫР	А. Арзайн
		Комедия /Николае – телёнок, Якову – невеста	
7 вс	16:00	ВСЕОБЪЕМЛЮЩЕ	Н. Коляда
		Комедия На русском языке	
10 ср	18:00	ВСЕОБЪЕМЛЮЩЕ	Н. Коляда
		Комедия На русском языке	
12 пт	18:00	МИЗАНТРОП	А. Житковский
		Триллер На русском языке	
13 сб	11:00	КАША ИЗ ТОПОРА	Г. Латышева
		Сказка На русском языке	
24 ср	18:00	СПАСИ КАМЕР-ЮНКЕРА ПУШКИНА	М. Хайфец
		История несостоявшегося подвига На русском языке	
26 кг	18:00	КОЛУМБ	Санян Ваши
		Драма	
28 вс	11:00	БОГАТЫРЬ ИЗ ТЕСТА	Н. Кузнецов
		Сказка /Нойчик патыр На русском языке	

Муро эм гай

Ах, муро! Кеч марла, кеч татарла, кеч чувашла йонгыжо, садак чоным куандара. Мый мурым колышташ моткоч йōратем. Түрлө сынан келша. Таче кумылем сай гын, куштымо семым чўктем, эрла шўлыканшырак лиям гын, шыма мурым колтем. Машина дене кудалме годым кеч-могаят келша. Ятыр мурын шомакшым наизусть палем, садлан чўчкыдын мōнгыштō, пакчаште, южгунам уремыштат мурен коштам. Муро чылт эм гаяк.

Ксения СТОЛЯРОВА.
2-шо номеран Марко школ.

Историйым шергалына

1945 ий
3 сентябрьште
Кокымшо тўнямбал
сар мучашлалтын.

9 сентябрь – Судокун
тўнямбал кечыже.

Шонаш таратыше модыш

Кугу квадратим изи квадрат-шамычлан шеледыме, икмынярышкыже цифр-влакым возымо. Мутем судокун уштодыш нерген. Модшо ен яра клеткылаш икте гыч индеш марте цифр-влакым ешарышаш. Нуным ушымо годым пурла гыч шолашке, кўшыч ўлыкө, йожек икгай суммо лекшаш. Ик цифрым кок гана кучылташ ок лий. Судокуншто – 81 изи квадрат. Уштодышым йоча-влакланат келыштаренят. Нуно куштылгырак да сўретан улыт. Теат модын ончыза.

•Синквейн•

Туныктышо
Поро, ушан.
Туныкта, лудыкта, возыкта.
Ончылныжо вуйнам савена.
Кокымшо ава.

7-ше классыште тунемше-влак.
Волжский, Сотнур.

0+

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскерыме шотышто федеральный службыв Юл кундем федеральный округысо управленийыште регистрироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01404,
2023 ий 22 сентябрьште пуымо.

Марий Эл Республикысе
«Марий Эл»
увер агентстве» КАУ.
Директор –
Е.И.КУЗНЕЦОВ.
Тўн редактор –
А.Н.ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696.
Тираж 1550 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

Учредитель-влак:
Марий Эл Республикысе Тўвыра,
печатъ да калык-влакын пашашт
шотышто министерстве,
Марий Эл Республикысе
«Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл
Республикысе «Марий Эл»
увер агентстве» КАУ,
424006, Йошкар-Ола,
СССР Вооружённый Вийын 70-ше
идалькыше урем, 20-шо порт.
Тел. 8(8362) 45-22-82.

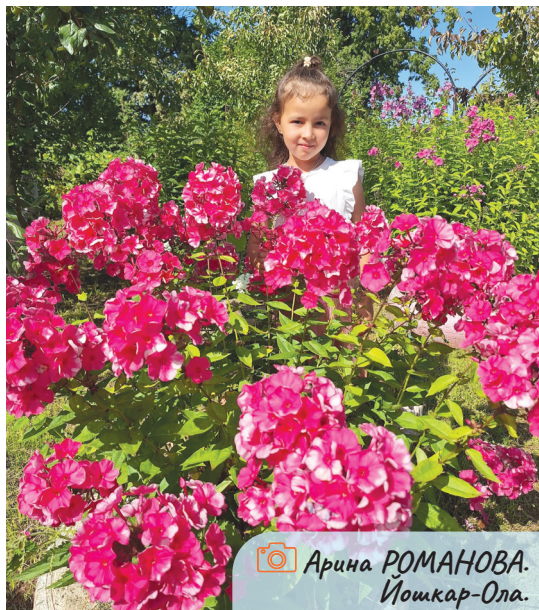
Газетым редакцийыште
погымо да верстатлыме,
«Марий Эл Республикысе
Правительствын
типографийже» ООО-што
ямде оригинал-макет гыч
савыктыме.
Типографийын адресше:
424000, Йошкар-Ола,
Комсомольский урем, 112.

Печатьыш пуымо жап –
14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын
шонымашышт түрлө лийын кертят.
Серыш-вак мōнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

У конкурс

Арина РОМАНОВА.
Йошкар-Ола.

Варвара СПИРИДОНОВА.
Медведево, Пемба.

Мария ПОЛИКАРПОВА.
Кужэнгер, Йывансола.

7 сентябрь – Байкалын кечыже.

Палаш онай

- 1 Байкал – Российыште варыште гына ий дене эн келге ер.
- 2 1 642 метр келгытан, 25-30 миллион ияш.
- 3 Байкал ару ерлан шотлалтеш. Южо вере 40 метр келгыт марте ужаш лиеш.
- 4 Кажне ийын ер кок сантиметрлан шарла. Ян-варыште гына ий дене тўрысnek леведалтеш.
- 5 Байкалыште 27 отро уло.
- 6 Вўдшў кенгежымат йўштў. Шокшо годым 10-12 градуслан веле ыра.
- 7 Ерым миллион утла турист кажне ийын ончаш толеш.

В.СМИРНОВ-ЭПЛЕ ямдылен.

Лудигылан аваж деке миен шуаш полшыза.

Емыж-саска ўмылым муза.

